

AAKIRKEBY OMRÅDEFORNYELSE

STYREGRUPPEMØDER, den 7.12.2020

Deltagere:

Søren Møller Christensen (SMC)

Jon Madsen (JM)

Bjarne Westerdahl (BW)

John Nielsen (JN)

Mugen Adler (MA)

Afbud:

Hasse Hallberg (HH)

Brian Carlsen (BC)

DAGSORDEN

1. Korte orienteringer.
2. Trafik- og tilgængelighedsrapport.
3. Hundeluftningsområde.
4. Strategi, fortsat.
5. Evt.

1. Se bilag for konkrete orienteringer om medborgerhus, grønt samarbejde, formidling og grønne tiltag.

BC indsendte flg. input: Træerne på Smedetorvet ønskes fældet. Hullet på Torvet må gerne lukkes, men BC støtter, hvad flertallet beslutter.

Ang. skiltet: det bliver et stort og evt. uoverskueligt skilte. Det kunne give mening med flere skilte, dog uden at der opstår en skilteskov, eller der kunne bruges QR-koder i stedet for den store mængde trykt info.

Ang. Åbent Byværksted: Borgerforeningen kan støtte tanken om etablering af et byværksted og kan tilbyde lokaler i Lokalarkivet på Smedetorvet.

2. Den store flade sten i det nordvestlige hjørne fjernes eller flyttes. MA indhenter pris.
Ang. hullet: Der foretrækkes den løsning, hvor dybden reduceres og der drænes m.v. (se bilag). MA indhenter pris. Kan byen adoptere vandhullet ift. drift for at fremme ejerskab? Pt er det Aktive Kvinder og AaIF, som tager sig af driften af beplantning i byen. Kunne de tildeles opgaven som "vildblomsternussere"? Eller gruppen fra Sdr. Byskov under Borgerforeningen? Der kunne arrangeres noget uddannelse hos V&P, naturformidlere eller andre relevante parter.
3. Beslutningen om salget af menighedsrådets mark har evt. en lang tidshorisont. Derfor kigger vi på de fremlagte alternativer (se bilag). Der ønskes ikke midlertidige løsninger.
BW ser perspektiver ved marken nord for Byskoven. Der er livlig aktivitet på festpladsen, så der vil sikkert opstå synergier, som er sunde for området som helhed. Anlæg af et toilet vil give endnu mere mening, hvis der kommer flere aktiviteter.
SMC + BW: skal vi ikke lave fantastiske steder? F.x. området her ved Sdr. Byskov? Hundeluftning, naturlegeplads, insektbeplantninger, bistader, bålhytte, dyrekontaktområde, emuer mv. Der kan foretages en samlet landskabelig behandling af hele området. Stiforbindelser klarlægges. MA taler med Morten Bach Jørgensen (grundejer) og Anka Sonne (plan).

4. Den overordnede strategi kan basere sig på forbindelser – en **linje**, som binder naturen og byen sammen - eller **steder**, som bidrager til byens identitet, hvor nedslag med naturindhold – torvet, skovrejsning, indfaldsvejene, byskoven, lommeparker – bringer naturen tættere på byen og skaber stærke steder, man bevæger sig imellem. Områdefornyelsen skal styrke bylivet ved at etablere mødesteder: kulturelle (f.x. medborgerhus, Naturtorvet), rekreative (friluftsliv) og natur/landskaber. **Hovedgrebet bliver således baseret på steder men de forbindes ved forskellige forløb**, f.x. fra torvet, forbi Præstedammen, Davidskolen, multibanen, ”bagsiden” af idrætsarealer osv.

Hvilket udtryk ønskes? Fortsætter vi med naturgenstande og røde teglsten? Biodiversitet er stadigvæk et karaktergivende træk.

Vi må inddrage de vigtige interessenter langs forbindelser: hvad kunne de ønske sig?

Brainstorming, detaljer:

- Der kunne f.x. udarbejdes en lokalplan for et mere oplevelsesrigt område. Kan græsningsarealerne udvikles til et ”overdrevet overdrev”?
- Der er mange motionister i byen – indret multifunktionelle ”redskaber” (kan være naturgenstande) til udstrækning o.l. langs forløb.
- Styrk det legende element!
- Naturlegeplads ved hundeluftningsområde – en konkurrence, et kunstværk? Kunne udvikles til et naturcentrum i forlængelse af Natur Bornholm?
- Skiltning af forskellige ruter.
- Kunne forbindelsesstien bag om idrætsarealer udvikles til et udstillingsvindue for foreninger? Skakbræt? Børneloppemarkeder?

BILAG

Dagsorden

7. december

1. Korte orienteringer.
2. Trafik- og tilgængelighedsrapport.
3. Hundeluftningsområde.
4. Strategi, fortsat.
5. Evt.

1. OM MEDBORGERHUSET

Medborgerhus	Overførsel af 104.000 kr fra forsamlingshospuljen. Anbefalet i JUFU, til behandling i ØEPU og KB.
Overførelse af midler	
Udarbejdelse procesplan	Igangsatt i samarbejde med borgerforeningen.
Oprettelse af arbejdsgruppe	
Inspirationstur	
Driftsmodeller drøftes	
Borgermøde/interessentinddragelse	
Arbejde i undergrupper	
Opsamling til program	
Udarbejdelse af program	
Bygningssyn + rapport og skitseforslag	
Borgermøde	
Fundraising	
Valg af tegnestue og projektering	

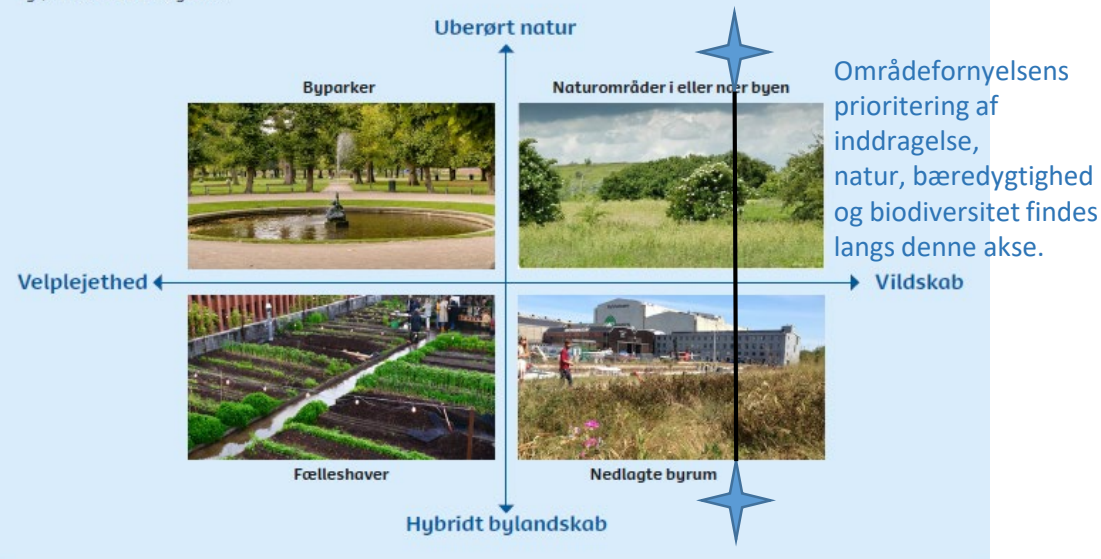
OM GRØNNE TILTAG OG BORGERINDDRAGELSE

Fritidskonsulent
Winnie Lund
deltager med sine
særlige
kompetencer.

"Det naturlige" i byen

Forskernes nærmere analyse af udvalgte byfællesskaber illustrerer en problematik, der kan opstå i samarbejdet mellem grønne, civile grupper og de forvaltere, som har ansvar for arealerne. En problematik, som knytter sig til spørgsmålet om, hvordan naturen får plads i byerne og på hvilke præmisser: Skal byernes grønne områder ses som adskilt fra de øvrige byrum, eller skal naturen blandes ind i disse? Skal bynaturen være uplejet og vild eller plejet og velordnet? Disse dilemmaer kan opsummeres i en figur, der viser variationerne i de æstetiske normer, der er med til at forme diskussioner om grønne områder i byerne:

1. OM FORMIDLING PÅ TORVET

Vandreblokke
HER STÅR ET BILLEDE

De store sten på torvet er stykker af grundfjeld fra Skandinavien og østersøområdet, ført hertil af istidens gletschere og fundet som marksten på Bornholm. De kaldes vandreblokke.

Stenenes afrundede former er et resultat af det slid, som de har været udsat for under transporten.

Alle, på nær to mindre sandsten, er forskellige former for granit med stor variation i udseende og mineralsammensætning.

En af blokkene har så karakteristisk et udseende, at den med sikkerhed kan henføres til Ålandsperne eller det sydvestlige Friesland. Det er en **Rapakivi-granit**, se lidt.

Rapakivi-granit
HER STÅR ET BILLEDE

Rapakivi-granit har store afrundede "øjne" af røde mineraler, som er omgivet af en tynd rand af et lyst mineral.
Rapakivi-granit stammer fra Ålandsperne eller det sydvestlige Friesland.

Det bornholmske grundfjeld
HER STÅR ET BILLEDE

I hallets bund ses dem over 1700 millioner år gamle granit, som udgør det faste kæmde bornholmske grundfjeld.

Granitten er dannet 10 – 20 km nede i jordskorpen som dybtliggende rødder i en foldbjergkæde. Bjergkæden var et resultat af de vældige kræfter, som opstod i forbindelse med, at to jordskorpeplader stødte sammen, og den ene måtte vige i dybet.

Bjergkæden er for langt smuldret bort, og bevægelser i jordskorpen har medført, at dens dybeste dele i dag ligger blottet i jordoverfladen, her på torvet kan daekket af et tyndt lag jord.

Hvis du vil vide mere om Bornholms geologi, kan det stærkt anbefales at besøge **NaturBornholm**.

Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...
Løst oversat, uld, Kalkigeland. Blomster juni - august. Hestes har et særpræget med liden...

Peter Haase, Natur Bornholm, og Mugen udarbejder plakat/plakater til opstilling på Naturtorvet.

OM GRØNNE TILTAG

✦ (fortroligt) Der arbejdes med en skovrejsningsplan for det kommunalt-ejede rekreativt område vest for Kannikeskoven (inden for den fede streg).

✦ Der er udarbejdet en case for en grønning af Nexøvej/Doktorbakken som byport. Her vises et vandhul, lineære beplantningselementer og insektvenlige beplantningsfelter.

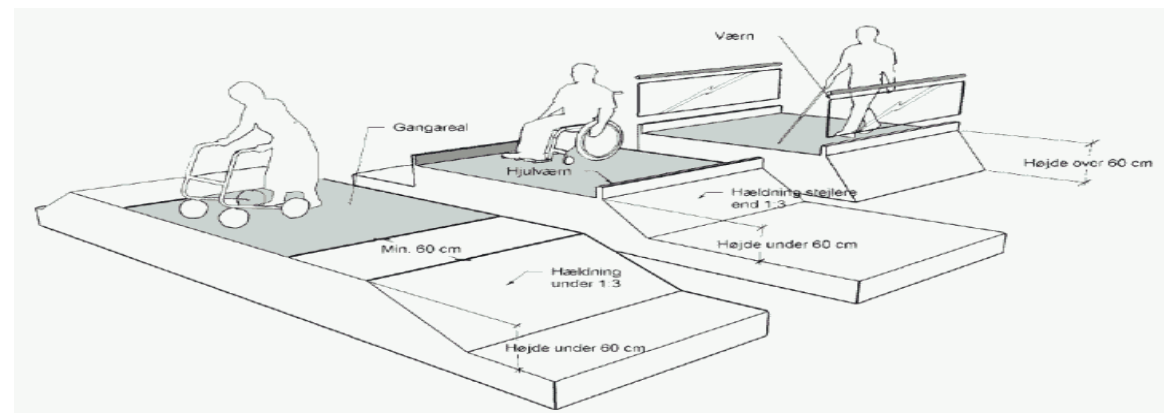
2. NATURTORVETS STEN OG VANDHUL

Konkrete anbefalinger fra Trafik- og Tilgængelighedsrapporten:

- 1) Den flade sten ved det nordvestlige hjørne flyttes eller fjernes.
- 2) Hvis vandhullet ikke lukkes til, skal det sikres vha. dræning og påfyldning således, at der ikke er et lodret fald over 60 cm, med etablering af belysning og ved regulering af stejlhed. Ligeledes skal beplantningsbåndet i fladen omkring vandhullet laves bredere.

Mugen er ved at indhente priser.

Visualisering af vandhullet efter dræning, påfyldning og tilplantning.

3. HUNDELUFTNING

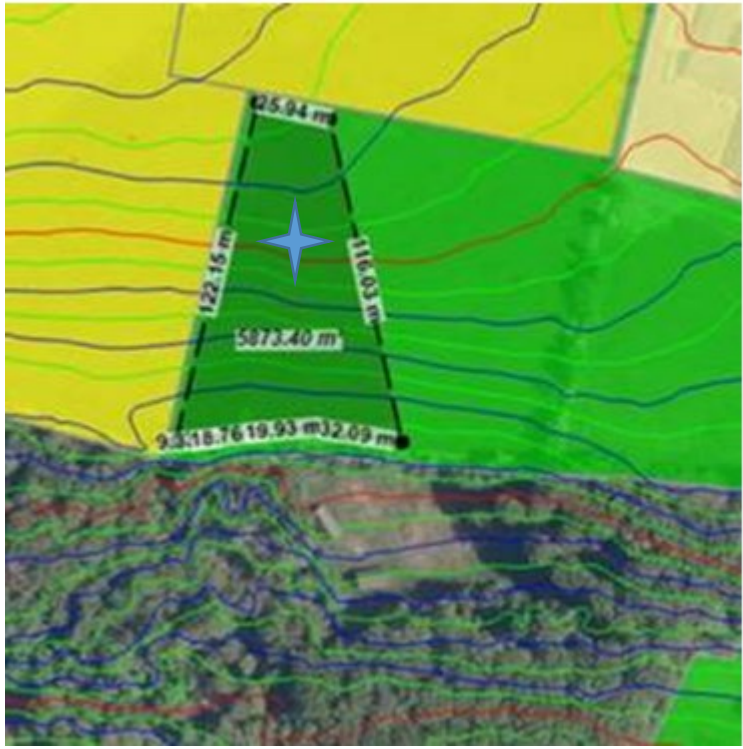
Øverst vises markarealet nord for Sdr. Byskov og nederst arealer til tilknytning til Kannikeskoven.

Marken nord for skoven er lokalplanlagt som grønt område, som vedligeholdes ved hjælp af græsning eller høslæt. På sigt skal der opstå overdrev. Marken er reminescens fra byvangene på udkanten af byen.

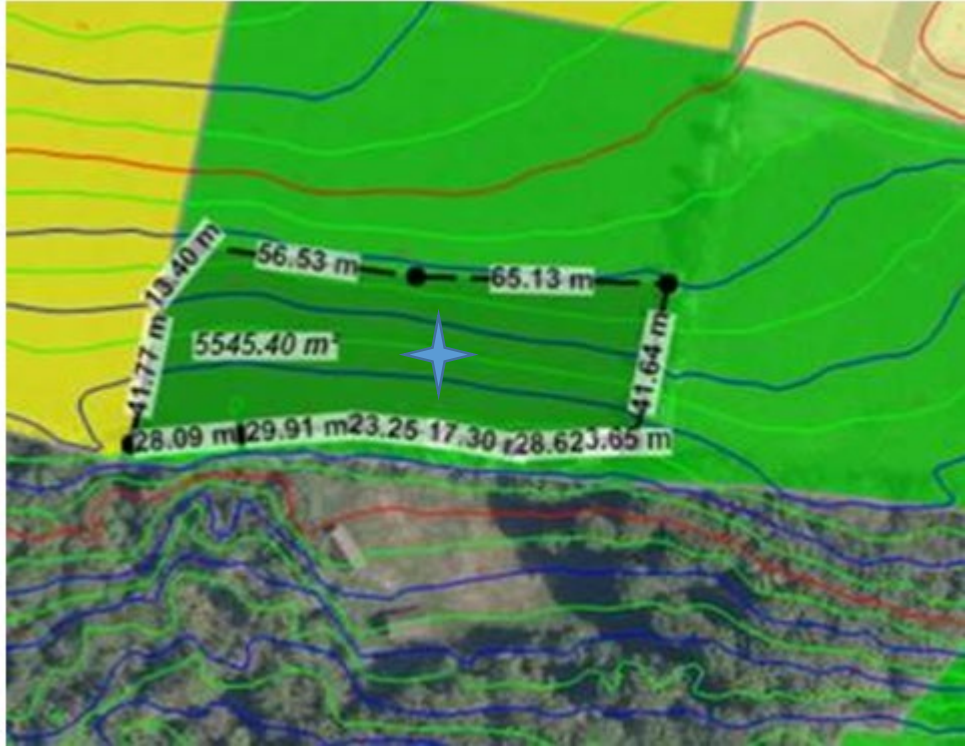
Marken vest for Kannikeskoven er udlagt som rekreativt område og er bortforpagtet.

Anvendelse af disse arealer kræver politisk behandling, da der vil opstå ændrede økonomiske forudsætninger. Ligeledes skal de planmæssige forhold bringes i orden.

Arealer nord for Kannikeskoven kan umiddelbart tages i brug.

eller

eller

HELHEDSPLAN

SKALA 1:5000

Nærværende helhedsplan forsøger at skabe et klart tematisk overblik over Aakirkebys mange kvaliteter og potentialer, som kan tjene som et konsistent grundlag for udviklingen. Overordnet definerer planen 5 karakteristiske udviklingsområder: (1) Bykeren, (2) Området ved hallerne og sportsbanerne, (3) NaturBornholm og det geologiske landskab, (4) Boligområdet vest ved Kønnikeskoven og (5) Ertvejsområdet i nord.

Hvert område nummer sine egne karakteristika, potentialer og aksener. Der er primært fokuseret på område 1, 2 og 3 i helhedsplanen, og hvordan disse fysisk kan sammenbindes.

1. BYKEREN

Området er defineret af kirken, torvet og de historiske bygninger og byrum samt de mange handelsmuligheder.

2. DET AKTIVE FÆLLESSKAB

Området rækker fra Aakirkebyhallerne til Bavn, og rummer de mange aktive sportsbaner og kommende potentialer der spænder fra skolehaver til kommende større projekter, som det omfattede vandkulturhus og konferencenteret.

3. NATUR OG LÆRING

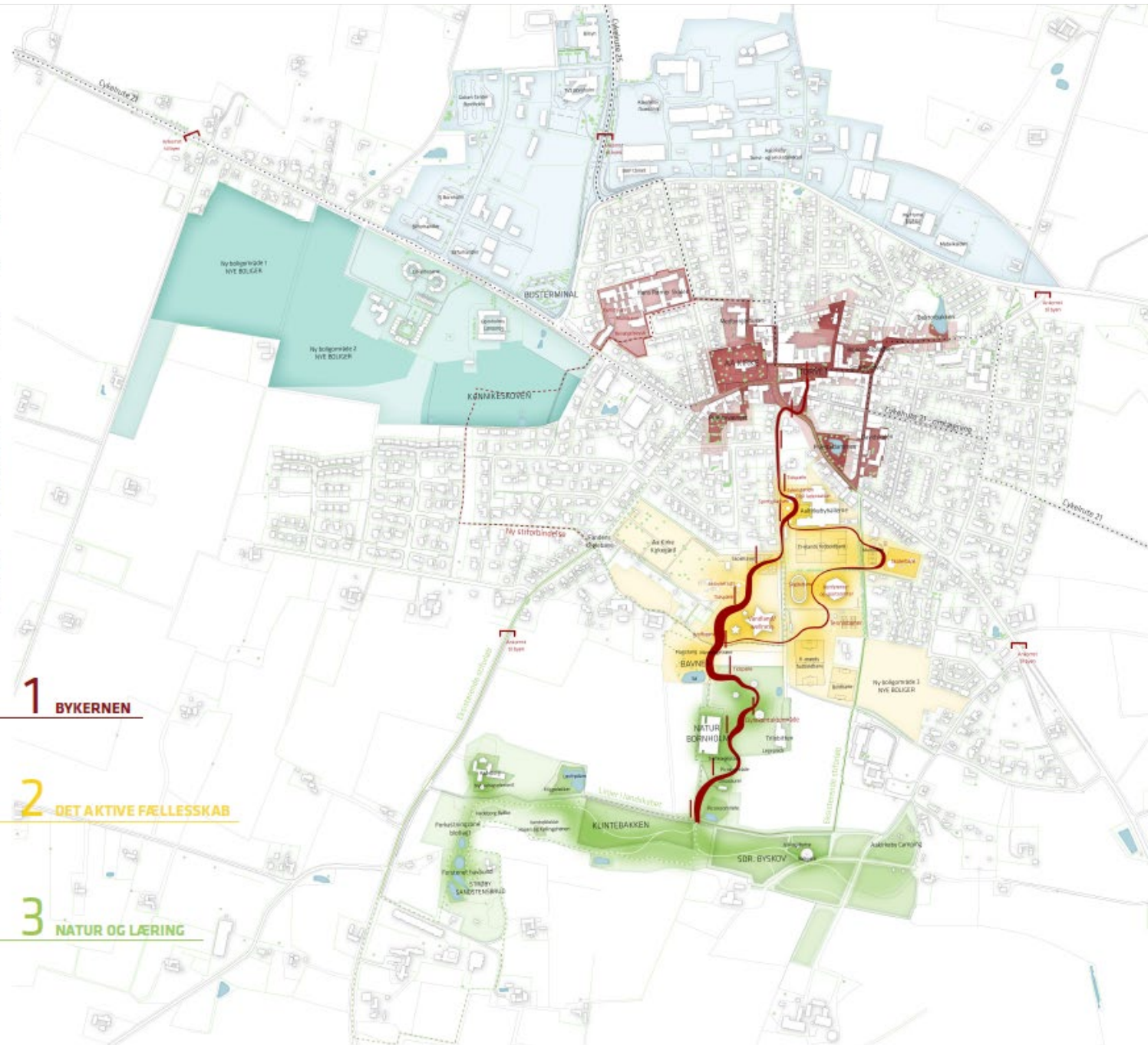
Området centrale aksler er NaturBornholm, og de tilsvarende arealer ved Klintebakken og Sdr. Byskov.

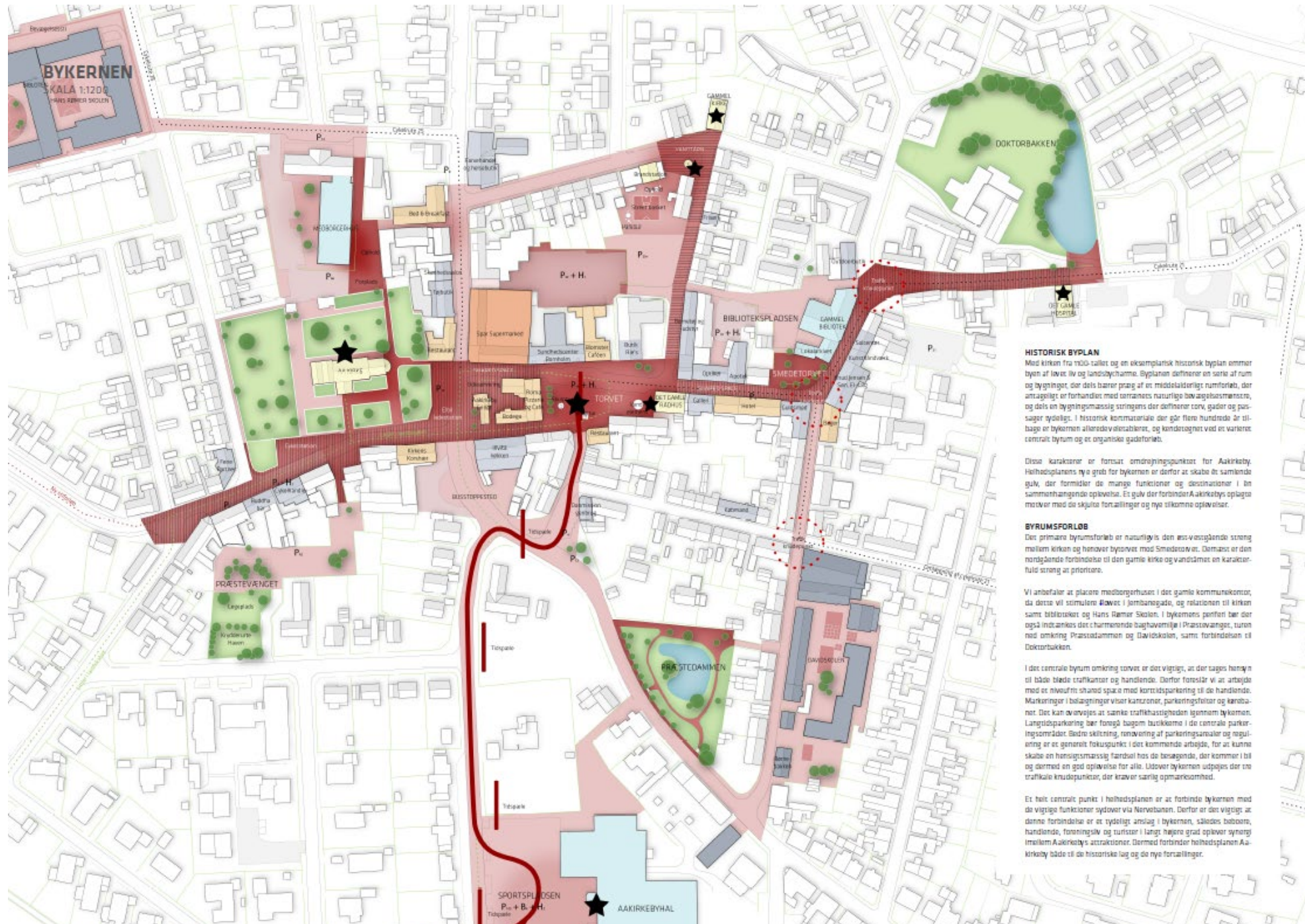
NERVEBANEN

Bykerens forbindelse til de sydlige områder er i dag loka velfungerende og distancen opleves som lang. De tre områder foreslås sammenbundet med en fysisk struktur, en bymæssig nervebane, der forbinder de nuværende aktiver, og skaber grobund for nye. Nervebanen spænder fra torvet over hallerne til Klintebakken og skaber dermed en klar fysisk forbindelse på ca. 1,2 km. der vil tjene som en central akse i Aakirkebys udvikling. I den forbindelse foreslås der tidspalle for hver 100 meter langs nervebana, som indikere de geologiske lag. Så for hver tidspal trædes der 100 millioner år tilbage i den geografiske forælling.

BYPORTENE

Der opleves i dag en uformidlet overgang mellem de nyere parcelhusområder og bykeren, og Aakirkebys genfort, som er relativt udflydende. For at styrke oplevelsen og formidlingen af Aakirkeby for besøgende og gennemreisende bør byen træde mere i karakter og differentieres bedre. Allerede har skal forællingen om byen begynde, og ankomsten kan markeres med tydelige byporte, der markerer byen ved de centrale ankomstsveje til byen.

HISTORISK BYPLAN

Med kirken fra 1100-tallet og en eksempelvis historisk byplan omgiver byen af lavet liv og landskabskønne. Byplanen definerer en serie af rum og bygninger, der dels bærer præg af et middelalderligt rumforløb, der antageligt er forbandler med terrænets naturlige bevægelsesmønstre, og dels en bygningsmæssig stringens der definerer coru, gader og passager tydeligt. I historisk kommeriale der går flere hundrede år tilbage er bykernen allerede valesableret, og kendetegnet ved en varieret centralt byrum og et organisk gadeforløb.

Disse karakterer er fortsat områdepunkter for Aakirkby. Helhedsplanens nye greb for bykernen er derfor at skabe et sammenhængende guld, der formidler de mange funktioner og destinationer i en sammenhængende oplevelse. Et guld der forbindes Aakirkby's oplagte møder med de skjulte fortællinger og nye stilkomme oplevelser.

BYRUMSFORLØB

Det primære byrumforløb er naturligtvis den øst-vestgående streng mellem kirken og henover bytorvet mod Smedestovet. Dernæst er den nordgående forbindelse til den gamle kirke og vandtårnet en karakterfuld streng at prioritere.

Vi anbefaler at placere medborgerhuset i det gamle kommunekontor, da dette vil stimulere flowet i Jernbanegade, og relationen til kirken samt biblioteket og Hans Rasmus Skolen. I bykernens periferi bør der også indføres det charmerende baghøvedsmiljø i Præstevænget, turnd ned omkring Præstvedammen og Davidskolen, samt forbindelsen til Doktorbakken.

I det centrale byrum omkring torvet er det vigtigt, at der tages hensyn til både bløde trafikzoner og handlande. Derfor foreslår vi at arbejde med et niveau af shand space med kortidsparkering til de handlende. Markeringer i belægninger viser kantzoner, parkeringstoler og kørebaner. Det kan anvendes at samle trafikuhøjheden igennem bykernen. Langtidsparkering bør foregå bagom butikkerne i de centrale parkeringsområder. Bedre skilting, renovering af parkeringsarealer og regulering er et generelt fokuspunkt i det kommende arbejde, for at kunne skabe en hensigtsmæssig færdsel hos de besøgende, der kommer i bil og dermed en god oplevelse for alle. Udover bykernen udpejes der tre trafikale knudepunkter, der kræver særlig opmærksomhed.

Et helt centralt punkt i helhedsplanen er at forbinde bykernen med de vigtige funktioner sydover via Nørvebanen. Derfor er det vigtigt at danne forbindelse og et tydeligt ansigt i bykernen, således besøgere, handlande, foreningsliv og turister i langt højere grad oplever syngt imellem Aakirkby's attraktioner. Dermed forbinder helhedsplanen Aakirkby både til de historiske lag og de nye fortællinger.

NERVEBANEN

SKALA 1:2500

Nervebanen er en ny stiftorbindelse der forbinde bykernen med områdernes ved hallerne, NaturBornholm og naturgrundlaget i syd. Med over 60.000 årlige besøgende i opløvscentret er der et oplagt potentiale i at forbinde områdene bedre og udvide forstillingen om Aakirkeby.

Nervebanen søger at forbinde byen med byens mange stærke kulturer og naturforstillinger, som i dag kan opleves lidt spredt og svagt formidlet. På den 1,200 meters lange feries stiens brugere 1,200 millioner år tilbage i tiden, og til oplevelsen af den geologiske randzone syd for NaturBornholm. Banen har til formål at løvdegere den geologiske og kulturhistoriske forstilling om naturen, Bornholm, Aakirkeby, og hvordan vores byer kan udvikles i fremtiden.

Nervebanen forener mange typer stier i ét. En formidlingssti, en natsti, en gæststi, en klimast, en bysti, en boblesti og en successti, en promenadesti, en løgesti, en rekreativ sti, en sportssti, en oplevelsessti, en natursti og en læringssti. Det er tanken at stien forbinde områdets attraktioner, og vil danne ryggrad i de kommende udviklingsfaser i byen. Kort sagt skabe en ny nerve eller puls i Aakirkeby.

Stien starter på torvet og bevæger sig mod syd. Her møder stien den første store attraktion i Aakirkebyhallerne og de mange sportsbaner. Herefter forbinde stien sig til de foreståede skolehaver og kommende udviklingsmuligheder, som for eksempel er nye vand- og wellnesscenter, og et konference- og sportscenter. Stien kan slå et ekstra loop indover boldbanerne til multibanen i øst og skabe yderligere sammenhang i området.

Herefter fortsætter Nervebanen mod Bavnø og NaturBornholm. Områdernes omkring NaturBornholm og Triløbet sætter generelt aktivitet, og naturgræs og kobling til de nære åbne områder. Her er foreslået et dyrekontaktområde, og der kunne skabes et picnicområde på kanten mod Klintebakken og Sdr. Byskov. Herefter afrundes Nervebanen og formidler overgang til de mange stier i de grønne områder og geologiske oplevelser.

